

Medlemskategorier og medlemskontingent

Rapport fra kontingentutvalget
2023

NORGES
BONDELAG

Innhold

Innledning	2
Historikk	3
Medlemskategorier	3
Kontingentsystemet	3
Dagens medlemskategorier	6
Personlig medlem	7
Bruksmedlem	7
Husstandsmedlem	8
Selskap med jordbruk og Selskap uten jordbruk.....	8
Mulig nye medlemskategorier	10
Støttemedlemskap	10
Familiemedlemskap.....	11
Kontingentsystemet	12
Personlig kontingent	12
Brukskontingent	14
<i>Fast servicekontingent</i>	14
<i>Arealkontingent utmark</i>	14
<i>Arealkontingent innmark</i>	15
<i>Produksjonskontingent</i>	16
Utfordringer med dagens modell for utregning av brukskontingent	17
Forslag til ny modell for beregning av produksjonskontingent – En justering av dagens modell 21	
Arealkontingent innmark	21
Produksjonskontingent.....	21
Kontingentinngang	24
Endring i kontingent for enkeltmedlemmer.....	24
Fordeler med en justering av dagens modell.....	25
Alternative modeller for utregning av produksjonskontingent	27
Medlemskontingent 2023	28
Kontingentberegning 2023	29

Innledning

Årsmøtet i Norges Bondelag 2022 gjorde følgende vedtak:

«Årsmøtet i Norges Bondelag ber styret starte en helhetlig gjennomgang av dagens kontingentsystem. En utredning må inneholde en vurdering av både dagens medlemskategorier og prinsippene for beregning av kontingent. Målet må være at en på en bedre måte enn i dagens modell hensyntar de endringene som skjer i landbruket. Balansegangen mellom målet om flest mulig medlemmer og de økonomiske konsekvensene av eventuelle endringer vil måtte være et bærende prinsipp for en slik utredning.»

På bakgrunn av dette vedtok ledergruppa i Norges Bondelag å nedsette en intern arbeidsgruppe for å gjøre et grunnarbeid for å vurdere kontingentsystemet og medlemskategoriene. Arbeidsgruppa leverte sin rapport 30. mars 2023.

Styret i Norges Bondelag gjorde følgende vedtak på styremøte 18. april 2023:
«Det nedsettes et utvalg for å utarbeide et forslag til endringer i kontingentsystemet og medlemskategoriene.

Kontingentutvalget får følgende mandat:

Utvalget skal på grunnlag av utarbeidet rapport om medlemskategorier og kontingentsystemet vurdere foreslåtte modeller for endring, og velge en modell. Modellen må hensynta at dagens økonomiske rammer for Norges Bondelag skal videreføres. Utvalget skal gjennomføre en høringsrunde i organisasjonen, og utarbeide et endelig forslag til styret i Norges Bondelag.

Som medlemmer i utvalget oppnevnes:

Bodhild Fjelltveit. (styret, leder)

Ole-Kristian Bergerud (fylkesleder)

Eline Stokstad Oserud (representant fra fylkeskontor)

Nils Magne Gjengedal (representant for lokallaga)

Astrid Solberg (organisasjonssjef Norges Bondelag)

Sekretær for utvalget vil være Elise Larsen fra organisasjonsavdelingen.

Forslaget fra utvalget sendes på høring til fylkeslaga og behandles på Norges Bondelags årsmøte 2024.»

Assisterende generalsekretær Arnstein Tveito har møtt for organisasjonssjef Astrid Solberg.

Historikk

Medlemskategorier

Fram til 1969 hadde Bondelaget to medlemskategorier: hovedmedlemmer (primært aktive bønder) og familiemedlemmer. I 1970 ble alle familiemedlemskap annullert og organisasjonen hadde deretter kun en medlemskategori, men med reduserte satser for medlemskontingent for noen grupper.

Medlemskategoriene personlig medlem og bruksmedlem har aldri blitt definert eller vedtatt, det er en administrativ inndeling som etter hvert har etablert seg. Blant annet var det nyttig å kunne føre statistikk på hvor mange medlemmer som eide og/eller drev gård (bruksmedlemmer) og hvor mange medlemmer som ikke eide og/eller drev gård (personlige medlemmer).

Fra 2007 ble det åpnet for at ulike landbrukstilknyttede foretak som samdrifter, andre samarbeidsforetak og firmaer, som var eid av medlemmer i Norges Bondelag kunne registreres som medlemmer i Bondelagets Servicekontor AS. Dette var nødvendig for at disse foretakene skulle kunne benytte seg av medlemsfordeler hos for eksempel Gjensidige. En forutsetning var at $\frac{3}{4}$ av firmaets deltakere eller eiere skulle være medlem av Norges Bondelag, for å oppfylle kravet i Norges Bondelags lover §3 om direkte og personlig medlemskap. Foretakene ble delt i to grupper – selskap med jordbruk og selskap uten jordbruk.

I 2007 ble også medlemskategorien husstandsmedlem innført. Det var kun mulig med ett husstandsmedlem per hovedmedlem.

Kontingentsystemet

Dagens prinsipp for kontingentberegning ble vedtatt i 1980. Senere har det blitt foretatt større og mindre justeringer.

Endringen i 1980 kom etter en rekke klager på at daværende system virket urettferdig og lite fleksibelt. Fram til 1980 besto kontingenten av 3 deler:

1. Grunnkontingent
2. Arealavhengig kontingent
3. Skogkontingent

Årsmøtet i 1980 vedtok at kontingenten skulle bestå av 4 deler:

1. Personlig kontingent
2. Arealavhengig kontingent for medlemmer som eier og driver jord
3. Produksjonsavhengig kontingent i henhold til produksjonsgrunnlaget
4. Utmarkskontingent for de som eier produktiv skog

Den produksjonsavhengige kontingenten ble beregnet etter arbeidsforbruk på bakgrunn av oppgitt dyretall og areal til planteproduksjon for salg. Endringen førte til at det måtte bygges opp en database som skulle være grunnlag for kontingentberegningen, og det måtte samles inn opplysninger om medlemmenes produksjon.

Med utgangspunkt i normer for arbeidsforbruk ble det utarbeidet normtall som skulle brukes for å omregne antall dyr/dekar på gården til antall produksjonsenheter (årsverk).

I 1980 ble det også gitt åpning for deling av kontingenten mellom inntil fire medlemmer som var sammen om driften.

Omregning fra antall dyr/dekar via normtall var et komplisert system og medlemmene måtte selv melde inn antall dyr og antall dekar. I 1986 gikk man derfor over til at medlemmene rapporterte inn antall årsverk. Trinntabellen der antall produksjonsenheter(årsverk) tilsvarte en kontingentsats ble beholdt.

I 1997-1998 var det en større gjennomgang av kontingentsystemet i forbindelse med at man gikk bort fra årsverksberegninger i landbruket. Man gikk da over til en modell med kontingentfaktor i stedet for årsverk som utgangspunkt for utregning av produksjonskontingent. Normtallene fra 1980 ble hentet fram igjen (med noen mindre justeringer) for å regne ut kontingentfaktor. Målet var at den totale kontingentfaktoren til et medlem skulle tilsvare antall årsverk på gården, slik at endringen i kontingent for enkeltmedlemmer ble så liten som mulig. Det ble gjort et unntak for melk, der kontingentfaktor 1 tilsvarte omtrent et halvt årsverk. Medlemmer med melkeproduksjon gikk altså noe opp i kontingent. Årsverkstabellen som ble brukt fram til 1998 ble omdøpt til kontingentfaktortabell, men det ble kun gjort mindre endringer i intervaller for de forskjellige trinnene og beløpene.

Fram til 1998 ble det bare beregnet utmarkskontingent for produktiv skog, og da med et fast beløp for alle med mer enn 250 dekar. Fra 1999 ble dette endret til en kronesats per dekar for alle typer skog og utmark.

Årsmøtet i 1998 vedtok også at medlemmer til og med 25 år og fra og med 67 år skulle betale redusert kontingent.

Da Bondelagets Servicekontor AS ble etablert 01.01.2003 ble det innført en todeling av kontingenten, ved at personlig kontingent ble betalt til Norges Bondelag mens areal- og produksjonskontingent ble betalt til Bondelagets Servicekontor AS. Denne delingen gjorde at hele kontingenten ble fradragsberettiget. Kontingenten til Bondelagets Servicekontor AS ble pålagt merverdiavgift.

Neste kontingentgjennomgang var i 2004. Det ble da innført omsetningsbasert kontingent for landbruksbasert tilleggsnæring. Dette var basert på egenrapportering og ble aldri noen suksess. Denne kontingenten ble

fjernet igjen etter et par år. Det ble også gjort noen små endringer på normtallene, samt definisjonene på husdyr. Muligheten for å dele kontingenten mellom brukere som var sammen om driften ble fjernet, fordi bilag utstedt på den ektefellen som ikke var registrert som eier av enkeltpersonsforetaket normalt ikke kunne føres til fradrag skatte- og avgiftsmessig. Samtidig ble det gitt anledning for at deltakere i samdrifter eller andre samarbeidsforetak kunne la kontingenten til Bondelagets Servicekontor AS belastes foretaket.

I 2005-2006 var det en ny gjennomgang av kontingentsystemet. Kontingent for utleid areal ble fjernet, og arealkontingent for areal i drift ble justert for å hente inn den tapte kontingenten. En fast servicekontingent for alle bruksmedlemmer ble innført, dette førte til en økning i kontingenten for medlemmer med lite areal og produksjon. Fram til 2006 betalte medlemmer til og med 25 år en lavere sats enn medlemmer fra og med 67 år, og redusert sats for sistnevnte gjaldt kun for medlemmer som ikke eide eller drev gård. Fra 2007 ble det samme sats for begge aldersgruppene og den reduserte satsen for personlig kontingent gjaldt for alle medlemmer uavhengig av om de eide eller drev gård. Husstandsmedlemmer betalte samme reduserte sats som ungdom og pensjonister.

I 2013 ble det vedtatt at makskontingenten skulle være lik for både bruksmedlemmer og selskap med jordbruk. Det hadde tidligere ikke vært makskontingent for selskap med jordbruk.

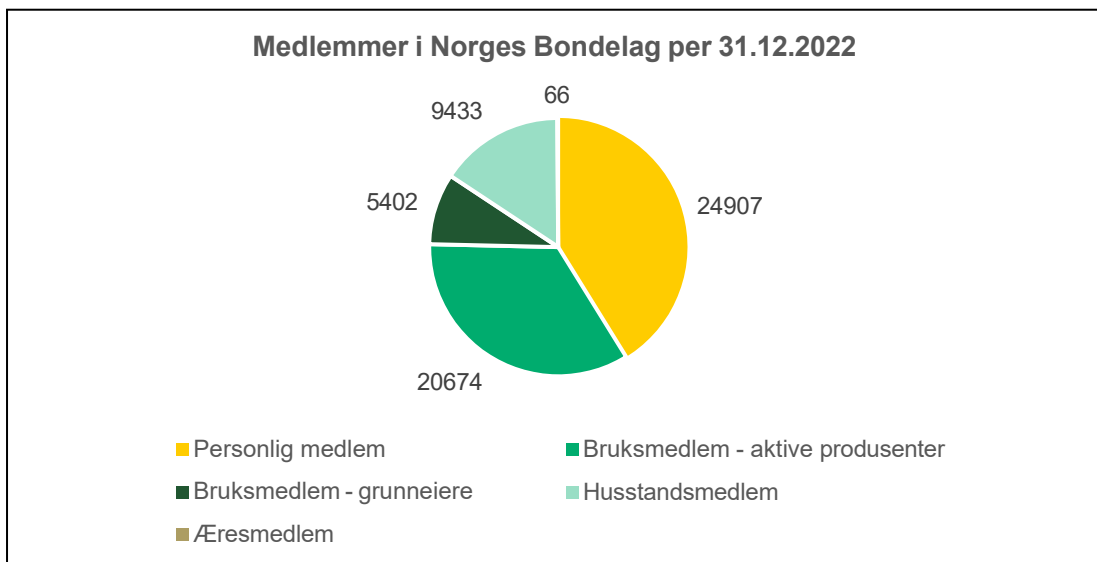
I 2015 ble det vedtatt at ungdom til og med 25 år som var medlem i Norges Bygdeungdomslag skulle betale en ytterligere redusert sats for personlig kontingent, som et ledd i satsningen på verving av ungdom. Fra 2017 gjaldt denne reduserte satsen også medlemmer i 4H Norge.

I 2021 ble redusert sats for ungdom utvidet til å gjelde alle medlemmer til og med 30 år.

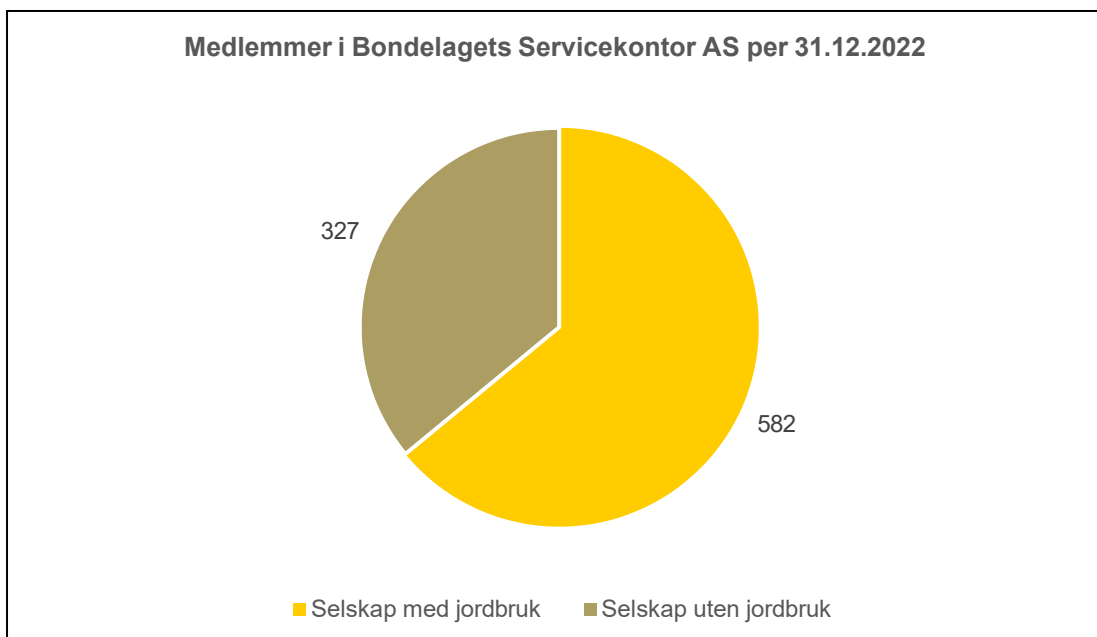
Dagens medlemskategorier

Medlemmer i Norges Bondelag er fordelt i tre hovedkategorier:

- Bruksmedlem
- Personlig medlem
- Husstandsmedlem

Selskap med jordbruk (jordbruksforetak med flere eiere) og selskap uten jordbruk (landbruksrelaterte foretak uten jordbruksproduksjon) er medlemmer i Bondelagets Servicekontor AS.

Medlemmer kan ikke selv velge medlemskategori, medlemmer som eier eller driver gård er per definisjon bruksmedlemmer og medlemmer som ikke eier

eller driver gård er personlig medlem. Et personlig medlem eller bruksmedlem kan ha ett husstandsmedlem tilknyttet sitt medlemskap.

Personlig medlem

Medlemmer som ikke eier eller driver landbrukseiendom.

Personlige medlemmer har ikke inntekter eller eierinteresser i landbruket, men har hjerte for norsk landbruk og landsbygda, og ønsker å støtte norsk matproduksjon. Dette er ofte kårfolk, ungdom som tenker å bli bønder, og folk som har jobb relatert til landbruk. (F.eks. ansatte i NLR, TINE, Nortura eller andre landbruksbedrifter).

Bruksmedlem

Alle som har produksjonsinntekter og/eller eierinteresser i landbruket er bruksmedlemmer.

Bruksmedlemmer som er deltager eller eier i samdrift eller andre foretak med jordbruksproduksjon skal betale kontingent for sin andel av produksjonen i dette foretaket, med mindre foretaket er medlem i Bondelagets Servicekontor AS. Dette gjelder for eksempel hvis et medlem i tillegg til et enkeltpersonforetak også er medeier i en samdrift, og denne samdrifta ikke er medlem i Bondelaget. I slike tilfeller skal medlemmet betale for sin andel av produksjonen i samdrifta.

Medlemskap i Norges Bondelag er direkte og personlig, og medlemmer som driver enkeltpersonsforetak skal være bruksmedlem. Vi får noen tilbakemeldinger fra medlemmer som ikke ønsker at medlemskapet skal være registrert på person, men heller på foretak. De vil melde inn enkeltpersonsforetaket som Selskap med jordbruksproduksjon i stedet. Noen har problemer med å få utgiftsført kontingenten fordi enkeltpersonsforetaket har et annet navn enn innehaveren og for enkelte kan det virke som en prinsippsak at det er foretaket og ikke personen som skal være medlem. Det er også et likestillingsaspekt i dette, enkeltpersonsforetak kan kun ha en innehaver, og eventuell meddriver er dermed ikke «representert».

Kontingentutvalgets anbefaling:

Årsmøtet i Norges Bondelag presiserer at

- Medlemskap i Norges Bondelag er direkte og personlig. For alle enkeltpersonsforetak skal medlemskapet være registrert på eier av foretaket (bruksmedlem). Medlemskategorien Selskap med jordbruk gjelder kun for jordbruksforetak med flere eiere (som for eksempel samdrifter) og jordbruksforetak organisert som AS.
- Alle som eier eller driver landbrukseiendom skal betale for sine produksjonsinteresser, uavhengig av foretaksform. Medlemmer som har produksjonsinteresser i DA, AS eller ANS skal betale for sin andel av foretakets produksjon, så lenge foretaket ikke er medlem i Bondelagets Servicekontor AS.

Husstandsmedlem

Alle personlige medlemmer og bruksmedlemmer kan ha ett husstandsmedlem tilknyttet medlemskapet. Husstandsmedlemmet må bo i samme husstand som hovedmedlemmet. I medlemsundersøkelsen 2023 svarte 60% av husstandsmedlemmene at de definerer seg som aktive bønder.

Selskap med jordbruk og Selskap uten jordbruk

Jordbruksforetak med flere eiere (driftssamarbeid som for eksempel samdrifter) og foretak som er organisert som AS kan meldes inn som Selskap med jordbruk.

Landbruksrelaterte foretak som ikke har jordbruksproduksjon kan meldes inn som Selskap uten jordbruk, uavhengig av organisasjonsform.

Begge medlemskategoriene forutsetter at $\frac{3}{4}$ av foretakets eiere er medlem i Norges Bondelag ($\frac{3}{4}$ -regelen), for å oppfylle krav i Norges Bondelags lover §3 om direkte og personlig medlemskap.

Selskap med jordbruk og Selskap uten jordbruk er formelt sett medlem av Bondelagets Servicekontor AS, de er representert i Norges Bondelag gjennom de av deltakerne/eierne som er medlem.

Årsaken til at et selskap ønsker medlemskap er som oftest for å få tilgang til medlemsfordeler, spesielt hos Gjensidige.

$\frac{3}{4}$ -regelen fungerer godt for samdrifter og andre samarbeidsforetak, men den er vanskelig å praktisere for enkelte andre typer foretak. Blant annet for AS eid av holdingsselskap der det er krevende å finne fram til personlige eiere.

Det har også vært noe mangelfull praktisering av $\frac{3}{4}$ -regelen, fordi det er vanskelig å følge med på om noen av eierne melder seg ut av Bondelaget. Vi har heller ingen metode for å sjekke om selskaper skifter eiere.

Det kommer enkelte tilbakemeldinger på at $\frac{3}{4}$ -regelen er urettferdig og at det bør holde at selskapet er medlem. Enkelte velger å ikke melde inn selskapet hvis de også må melde inn seg selv og andre eiere. For selskapsformer som samvirker og større sameier gjør $\frac{3}{4}$ -regelen at medlemskap er uinteressant.

For stiftelser, foreninger og institusjoner er medlemskap ikke mulig etter reglene.

94,8% av alle jordbruksforetak i Norge er enkeltpersonsforetak ifølge SSB. 3,2% er ansvarlige selskap (ANS og DA), og 2% andre typer foretak (inkludert AS og stiftelser). Totalt er det om lag 2.000 jordbruksforetak som ikke er enkeltpersonsforetak.

For å tilby medlemskap til foretak der det ikke er mulig eller praktisk å melde inn $\frac{3}{4}$ av eierne kan det vurderes å begrense regelen til at en av eierne, eller daglig leder må være medlem av Norges Bondelag. Dette medlemmet vil da representere selskapet i de demokratiske arenaene i Bondelaget, og vil for

eksempel ha stemmerett i årsmøtet i lokallaget.

En fjerning av $\frac{3}{4}$ -regelen må kompenseres for ved at selskap med jordbruk betaler fast servicekontingent på lik linje med bruksmedlemmer. Det er også naturlig at den faste servicekontingenten er noe høyere siden selskap ikke betaler personlig kontingent. Selskap med jordbruk der alle eierne er medlem i Norges Bondelag bør unntas fra servicekontingent.

Selskap uten jordbruk betaler en fast servicekontingent på kr 1 320,- (2023), denne satsen bør økes hvis $\frac{3}{4}$ -regelen fjernes, for å kompensere for den personlige kontingenten eierne ville betalt. Det bør også her være unntak i tilfeller der alle eierne av foretaket er medlem i Norges Bondelag.

Kontingentutvalgets anbefaling:

Regelen om at $\frac{3}{4}$ av eierne av selskap med jordbruk og selskap uten jordbruk må være medlem i Norges Bondelag erstattes med en regel om at en av eierne eller daglig leder må være medlem. Det bør samtidig innføres fast servicekontingent for selskap med jordbruk, og den faste servicekontingenten for selskap uten jordbruk bør økes noe. Det gjøres unntak fra økningen for selskap der alle eierne er medlem av Norges Bondelag.

Mulig nye medlemskategorier

Støttemedlemskap

Det har flere ganger vært fremmet forslag om en ny medlemskategori for støttemedlemmer som ikke har behov for medlemsfordeler, men bare ønsker å støtte Bondelagets arbeid. I forslagene har det kommet innspill om svært lav kontingent for denne type medlemskap. Det har vært nevnt en sats på kr 300,-. Denne saken ble sist behandlet av styret i Norges Bondelag i 2021. Styrets konklusjon var at en slik medlemskategori potensielt kunne føre til en betydelig reduksjon i antall personlige medlemmer og dermed i Bondelagets kontingentinntekter.

Personlig kontingent utgjør en stadig økende andel av den totale kontingentinngangen ettersom andelen personlige medlemmer øker. I 2010 utgjorde personlig kontingent ca. 33% av den totale budsjetterte kontingentinngangen. I budsjett 2023 utgjorde den om lag 36%. I samme periode økte andelen personlige medlemmer (inkludert husstandsmedlemmer) fra 50% til 57%.

Personlige medlemmer har tilgang på de samme medlemsfordelene hos Gjensidige, Landkreditt og Agrol som bruksmedlemmene, med unntak av at de får noe lavere rabatt på drivstoff via Agricard og at medlemmer uten organisasjonsnummer ikke får tilgang til Agrols rabattavtale med Telenor. Personlige medlemmer får også, på lik linje med bruksmedlemmer, Bondebladet som en del av medlemskapet. Pris hvis man skal abonnere på Bondebladet er 1.899,- for komplett abonnement (kr 999,- for kun digital). Personlige medlemmer har også samme tilbud om juridisk rådgiving som bruksmedlemmer.

Det er svært vanskelig å si noe sikkert om hvor mange av våre nåværende personlige medlemmer som vil gå over til et støttemedlemskap. For mange av husstandsmedlemmene vil det sikkert være aktuelt fordi de uansett har tilgang til de fleste medlemsfordeler via sin tilknytning til et personlig medlem eller bruksmedlem.

Hvis 50% av dagens personlige medlemmer/husstandsmedlemmer går over til et støttemedlemskap med kontingent på kr 300,- vil dette tilsvare om lag 8,6 millioner kroner i lavere kontingentinngang. Tilsvarende vil 15 % overgang til støttemedlemskap utgjøre om lag 2,6 millioner kroner mindre i kontingent. Det må i så fall verves om lag 9 000 nye støttemedlemmer for å dekke inn de tapte inntektene.

Det er også i Bondelagets og våre samarbeidspartneres interesse at våre medlemmer bruker medlemsfordelene sine. Med færre medlemmer blir vanskeligere å framforhandle gode fordelsavtaler. Bondebladet er en viktig

kommunikasjonskanal til våre medlemmer og vi ønsker at flere, ikke færre av våre medlemmer leser bladet.

Det er også viktig å tenke gjennom om et høyt antall passive medlemmer uten medlemsfordeler kan gjøre at vi får et A-lag og et B-lag i medlemsmassen. Skal støttemedlemmer for eksempel ha stemmerett på årsmøter og ha muligheten til å stille til valg?

Kontingentutvalgets anbefaling:

Kontingentutvalget anbefaler ikke å innføre en ny medlemskategori for støttemedlemmer.

Familiemedlemskap

Enkelte reagerer på at det ikke er mulig å ha flere enn ett husstandsmedlemskap/familiemedlemskap tilknyttet hovedmedlemsskapet. Imidlertid er det sånn at de fleste husstandsmedlemskap/familiemedlemskap er tegnet for ektefelle/samboer og/eller barn. Hjemmeboende barn vil som regel være under 30 år, og har da uansett samme reduserte kontingent som personlig medlem som de ville hatt som husstandsmedlem.

De som kan ha nytte av flere husstandsmedlemskap/familiemedlemskap er kårfolk som har solgt gården, men er under 70 år, og dermed må betale full personlig kontingent.

Kontingentutvalgets anbefaling:

Kontingentutvalget anbefaler ikke å åpne for at et hovedmedlem kan ha flere husstandsmedlemmer tilknyttet medlemskapet.

Kontingentsystemet

Medlemskontingenten er Norges Bondelags viktigste inntektskilde, og utgjør om lag 73% av organisasjonens driftsinntekter (rammebudsjett 2023).

Total budsjettert kontingent for Norges Bondelag 2023 er på 137,9 millioner kroner, fordelt på 49,7 millioner kroner i personlig kontingent til Norges Bondelag og 88,2 millioner kroner i kontingent til Bondelagets Servicekontor AS.

Medlemskontingenten blir årlig justert i tråd med kostnadsutviklingen i samfunnet. Frafall av medlemmer som betaler produksjonskontingent kombinert med endringer i driftsstrukturen i landbruket som fører til at antallet som betaler makskontingent øker, har gjort at de totale kontingentinntektene ikke har økt tilsvarende. Organisasjonsgraden i Norges Bondelag har vært stabil på rundt 55% de siste årene, frafallet i medlemmer som betaler produksjonskontingent skyldes altså nedgang i antall jordbruksforetak.

Personlig kontingent

Alle bruksmedlemmer, personlige medlemmer og husstandsmedlemmer i Norges Bondelag betaler personlig kontingent. Årsmøtet 2022 vedtok følgende satser for 2023:

- Ordinær sats for medlemmer fra og med 31 år til og med 69 år: kr 1 020,-
- Redusert sats for husstandsmedlemmer: kr 665,-
- Redusert sats for medlemmer til og med 30 år og fra og med 70 år: kr 665,-
- Redusert sats for medlemmer i NBU eller 4H til og med 25 år: kr 310,-

Tilbakemeldingene på den personlige kontingenten går blant annet på ønske om lavere aldersgrense for pensjonister og at satsene generelt er for høye. Det er per i dag 3 forskjellige satser for personlige kontingent og det kommer noen tilbakemeldinger fra medlemmer og tillitsvalgte om at det er vanskelig å holde oversikt over satsene i vervesituasjoner.

Akershus Bondelag fremmet forslag på Norges Bondelag årsmøte i 2022 om at medlemmer til og med 25 år som ikke er medlem i Norges Bygdeungdomslag eller 4H Norge skal betale en redusert sats på kr 400,-. Forslaget vant ikke fram og det ble blant annet argumentert med at en slik redusert sats ville fjerne mye av verdien av den reduserte satsen for medlemmer i NBU/4H. Per i dag er det slik at det lønner seg for medlemmer under 26 år og også melde seg inn i NBU.

Flere har tatt til orde for at kontingenten for personlige medlemmer er for høy. I forbindelse med forslag til medlemskontingent 2024 utredet administrasjonen muligheten for å redusere og fryse den personlige

kontingenten under kr 1 000,-. Kostnaden av dette ville vært om lag 1,8 millioner kroner. Dette måtte i så fall hentes inn ved å øke produksjonskontingenten betraktelig.

Kontingentutvalgets anbefaling:

Kontingentutvalget anbefaler ingen endringer i dagens beregning av personlig kontingent.

En redusert sats for medlemmer i Norges Bygdeungdomslag gir en viktig signaleffekt om samarbeidet mellom Norges Bondelag og Bygdeungdomslaget. Medlemmer som bor i deler av landet der Bygdeungdomslaget ikke har lokallag har fremdeles mulighet til å melde seg inn i Bygdeungdomslaget sentralt.

Det anbefales heller ikke å redusere den personlige kontingenten til under kr 1 000,-. Det er lite poeng i å redusere satsen for bare et år, en eventuell reduksjon ville måtte opprettholdes over flere år. Kostnaden av dette måtte i så fall hentes inn ved å øke produksjons- og makskontingent med betraktelig mer enn kostnads- og lønnsvekst de neste årene, og bruksmedlemmene ville måtte subsidiere personlige medlemmer. Justeringene av systemet for beregning av brukskontingent som kontingentutvalget foreslår vil føre til en betydelig økning i kontingent for enkelte medlemmer, for disse medlemmene ville en økning i produksjonskontingent for å dekke inn kostnaden ved redusert personlig kontingent kommet i tillegg.

Brukskontingent

Brukskontingent (servicekontingent) betales til Bondelagets Servicekontor A/S av alle som eier eller driver en landbrukseiendom. Den er sammensatt av 4 elementer:

1. Fast servicekontingent
2. Arealkontingent utmark
3. Arealkontingent innmark
4. Produksjonskontingent

Fast servicekontingent

Fast servicekontingent utgjør om lag 15,2 millioner kroner i rammebudsjett 2023.

Alle bruksmedlemmer betaler fast servicekontingent, uavhengig av om de har produksjon på gården eller ikke. Satsen for 2023 er kr 600,-. Selskap med jordbruksproduksjon betaler ikke fast servicekontingent. Argumentasjonen bak dette er at $\frac{3}{4}$ av deltakerne i selskapet også må være medlem og at disse betaler fast servicekontingent fordi de eier en egen landbrukseiendom. Dette er fremdeles stort sett gjeldende, men det er enkelte tilfeller der selskapets eiere er personlig medlem fordi de ikke eier egen landbrukseiendom.

Betegnelsen fast servicekontingent er noe forvirrende og forklare i liten grad hva denne kontingenten er til. I samtaler med medlemmer brukes gjerne betegnelsen «grunneieravgift» eller «grunneierkontingent».

En del eldre medlemmer som forpakter bort gården er uenige i at det skal beregnes merverdiavgift på den faste servicekontingenten fordi de har for lite inntekt fra gården til å få tilbakebetalt momsen.

Selskap med jordbruksproduksjon betaler kun en fast servicekontingent på kr 1 320,- + mva (2023).

Arealkontingent utmark

Arealkontingent utmark utgjør om lag 5,7 millioner kroner i rammebudsjett 2023.

Det beregnes kontingent av alt skog og utmarksareal, uavhengig av bonitet og andre forhold. Satsen per dekar er kr 0,845 i 2023. Makskontingent for utmark er kr 700,-, dette tilsvarer om lag 830 dekar utmark. 16 609 medlemmer var registrert med utmarksareal per 31.12.2022, totalt om lag 19 millioner dekar. Med en sats på kr 0,845 skulle dette tilsvart om lag 16,2 millioner kroner i kontingentinntekter, men makskontingent for utmarksareal fører til en reduksjon i kontingentinntektene på om lag 9,7 millioner kroner. Gjennomsnittlig utmarksareal blant medlemmene var 1 152 dekar per 31.12.2022, men median utmarksareal var kun 375 dekar. Det er altså noen medlemmer med svært store utmarksarealer som trekker

gjennomsnittet opp.

Medlemmer i områder med store utmarksarealer uten produktiv skog synes gjerne det er urettferdig at de skal betale like mye i arealkontingent for hei og myr som medlemmer med tilsvarende areal produktiv skog

Arealkontingenten for utmark skiller ikke mellom ulike typer utmark, men kontingentutvalget mener at makskontingenten er såpass lav at den fremdeles virker rettferdig da alle medlemmer med utmark drar nytte av Bondelagets arbeid for grunneiere. Bondelaget jobber mye for, og yter mye service til grunneiere.

Medlemmer rapportere selv inn antall dekar utmark, og det er grunn til å anta noe underrapportering.

Arealkontingent innmark

Arealkontingent innmark tilsvarer 21,2 millioner kroner i rammebudsjett 2023.

Det beregnes arealkontingent per dekar på alt innmarksareal i drift, inkludert innmarksbeite. Sats per dekar er kr 3,51 i 2023. I underkant av 21 000 medlemmer var registrert med innmarksareal per 31.12.2022, gjennomsnittsareal var 304 dekar.

Hvordan arealkontingent innmark beregnes har vært, og er, omstridt. Det er en del tilbakemeldinger på at arealkontingenten er urettferdig og at arealkrevende produksjon som for eksempel korn må betale for mye i kontingent fordi de betaler for kornarealet to ganger, både gjennom arealkontingenten og produksjonskontingent for korn. Ved kontingentgjennomgangen i 2006 mente Østfold Bondelag at arealkontingent for innmark måtte fjernes helt.

Fra de nordligste fylkene har det kommet innspill om at deres medlemmer må betale mer i arealkontingent fordi det kreves større areal for samme mengde avling, senest fra Troms Bondelag i 2022.

Produksjonskontingent

Produksjonskontingent til Bondelagets Servicekontor tar utgangspunkt i antall dyr og antall dekar planteproduksjon for salg, og regnes ut ved hjelp av normtall og kontingentfaktortabell (se vedlegg).

Det regnes ut en kontingentfaktor for hver av produksjonene medlemmet har. Disse kontingentfaktorene legges sammen til en total kontingentfaktor.

Eksempel, medlem med 484 dekar korn, 31 storfe og 20 ammekyr:

Antall dyr/dekar	Normtall	Utregning	Kontingentfaktor
484 da korn	500	484/500	0,97
31 storfe	65	31/65	0,48
20 ammekyr	50	20/50	0,40
		<i>Total kontingentfaktor</i>	<i>1,85</i>

Total kontingentfaktor tilsvarer et trinn i kontingentfaktortabellen som igjen tilsvarer et beløp. En total kontingentfaktor på 1,85 tilsvarer trinn 1,51 – 2,00 som tilsvarer kr 3 558,- i 2023.

De to laveste trinnene i kontingentfaktortabellen (trinn 0,00–0,09 og 0,10–0,30, se vedlegg) gir ikke produksjonskontingent. Om lag 4 800 medlemmer med produksjon betaler ikke produksjonskontingent fordi de har en total kontingentfaktor på mindre enn 0,31.

Utfordringer med dagens modell for utregning av brukskontingent

Utfordringene med dagens modell er i all hovedsak knyttet til arealkontingent innmark og produksjonskontingent:

1. Arealkrevende produksjoner betaler en høyere kontingent enn produksjoner som krever lite eller ingen areal
2. Enkelte medlemmer med stor produksjon betaler ikke makskontingent fordi de har lite areal
3. Det er relativt liten forskjell på brukskontingenten til store og mellomstore melkebruk
4. Beregninger av fiktiv kontingent for referansebrukene tyder på at enkelte produksjoner betaler mye mer per årsverk enn andre produksjoner
5. Systemet er komplisert og vanskelig å forstå

1. Arealkrevende produksjoner betaler en høyere kontingent enn produksjoner som krever lite eller ingen areal

Fordi maks produksjonskontingent er kr 5 632,- (øverste trinn i tabell for beregning av kontingentfaktor, se vedlegg) må man ha minst 627 dekar innmark (tilsvarer kr 2 201,-) for å komme opp i total makskontingent på kr 9 450,- (noe mindre hvis man også har utmarksareal).

Normtallet for korn, høy og oljevekster er 500, det vil si at man må ha i overkant av 3 500 dekar med korn for å nå det høyeste kontingenttrinnet i tabellen (maks produksjonskontingent, kr 5 632,- i 2023). Men medregnet arealkontingent vil 1 200 dekar være nok til å komme opp i makskontingent totalt.

Arealkontingent innmark fører til at arealkrevende produksjoner med forholdsvis lav kontingentfaktor betaler mer enn lite arealkrevende produksjoner med høyere kontingentfaktor:

Eksempel:

Bruksmedlem, 58 år, 30 000 verpehøner	Bruksmedlem, 51 år, 1 167 da innmark, 960 da korn, høy, oljevekster, 38 sauer/ammegeiter
Personlig kontingent: kr 1 020,- Produksjonskontingent: kr 5 632,- Kontingentfaktor: 8,00 Fast servicekontingent: kr 600,-	Personlig kontingent: kr 1 020,- Arealkontingent: kr 4 096,17 Produksjonskontingent: kr 3 893,- Kontingentfaktor: 2,30 Fast servicekontingent: kr 600,-
Total kontingent: kr 7 252,-	Total kontingent: kr 9 450,- (maks)

2. Enkelte medlemmer med stor produksjon betaler ikke makskontingent fordi de har lite areal

Dette skyldes i hovedsak differansen mellom maks produksjonskontingent og makskontingent totalt.

Eksempel:

Bruksmedlem, 52 år, 40 da innmark, 26 000 m2 veksthus, 14 da frukt og bær
Personlig kontingent: kr 1 020,- Arealkontingent innmark: kr 140,40 Produksjonskontingent: kr 5 632,- Kontingentfaktor: 19,04 Fast servicekontingent: kr 600,-
Total kontingent: kr 7 392,-

3. Det er relativt liten forskjell i brukskontingenten til store og mellomstore melkebruk

For melk er normtallet forholdsvis lavt sammenlignet med gjennomsnittsstørrelse på brukene. Det, i kombinasjon med makskontingent, maks produksjonskontingent og små forskjeller i satsene på de høyeste trinnene i kontingentfaktortabellen, fører til liten forskjell i kontingenten for mellomstore og store bruk:

Eksempel:

Bruksmedlem, 48 år, 2 175 da innmark, 154 melkekyr, 1 544 storfe, 36 ammekyr	Bruksmedlem, 37 år, 639 da innmark, 25 melkekyr, 48 storfe, 9 ammekyr
Personlig kontingent: kr 1 020,- Arealkontingent innmark: kr 7 634,25 Produksjonskontingent: kr 5 632,- Kontingentfaktor: 46,47 Fast servicekontingent: kr 600,-	Personlig kontingent: kr 1 020,- Arealkontingent innmark: kr 2 242,89 Produksjonskontingent: kr 4 601,- Kontingentfaktor: 4,49 Fast servicekontingent: kr 600,-
Total kontingent: kr 9 450,- (maks)	Total kontingent: kr 8 464,-

4. Beregninger av fiktiv kontingent for referansebrukene tyder på at enkelte produksjoner betaler mye mer per årsverk enn andre produksjoner

Utregning av en fiktiv kontingent for noen av referansebrukene tyder på at det er stor forskjell i hva forskjellige produksjoner betaler per årsverk, noe som igjen tyder på at normtallene som brukes for å beregne produksjonskontingent basert på arbeidsforbruk er feil:

Eksempel:

	Referansebruk 1: 4,83 da innmark, 35 melkekyr, 55 storfe. 3 855 arbeidstimer = 2,09 årsverk	Referansebruk 23: 812 da innmark, 782 da korn, frø og oljevekster. 1 296 arbeidstimer = 0,7 årsverk	Referansebruk 9: 60 da innmark, 49 da frukt og bær. 3 351 arbeidstimer = 1,82 årsverk
Personlig kontingent	kr 1 020,-	kr 1 020,-	kr 1 020,-
Arealkontingent innmark	kr 1 695,33	kr 2 850,12	kr 210,60
Produksjonskontingent	kr 5 398,-	kr 3 558,-	kr 3 558,-
Fast servicekontingent	kr 600,-	kr 600,-	kr 600,-
Kontingentfaktor	5,85	1,56	1,63
Total kontingent	kr 8 713,-	kr 8 028,-	kr 5 389
Per årsverk	kr 4 169,-	kr 11 469,-	kr 2 961,-

Både referansebrukene og mange av medlemmene i Bondelaget har en kombinasjon av flere forskjellige produksjoner, noe som vil gjøre det vanskelig å komme fram til beregninger som passer alle medlemmer. Men beregningen av fiktiv kontingent for referansebrukene er uansett nyttig. Statistikk fra medlemsregisteret kan identifisere hvilke produksjoner som betaler mest og minst i kontingent, men ikke noe om hvor godt kontingenten stemmer med arbeidsforbruk.

5. Systemet er komplisert og vanskelig å forstå

Systemet for beregning av brukskontingent (servicekontingent) er finmasket, og derfor naturlig nok også komplisert. Spesielt metoden for utregning av produksjonskontingent med utgangspunkt i normtall og kontingentfaktor kan være krevende å sette seg inn i, og de fleste medlemmer velger nok å ikke gjøre det. Normtallene er basert på normer for arbeidsforbruk, men tilsvarer ikke 1 årsverk og derfor er ikke sammenhengen helt åpenbar. Kontingentfaktortabellen kompliserer regnestykket enda mer.

Begreper som kontingentfaktor og servicekontingent gjør heller ikke systemet enklere å forstå.

Kontingentutvalgets anbefaling:

Kontingentutvalget mener at utfordringene med dagens kontingentsystem for det meste er knyttet til arealkontingent innmark og produksjonskontingent. Det anbefales at arealkontingent innmark fjernes fra kontingentberegningen og dagens system for beregning av produksjonskontingent justeres noe.

Justeringene vil føre til relativt store endringer i kontingent for enkeltmedlemmer og bør derfor innføres gradvis over tre år. Å begrense endringer i kontingenten til enkeltmedlemmer samtidig som kontingentinngangen beholdes på dagens nivå er et veldig komplisert regnestykke. Særlig fordi kontingenten skal økes hvert år for å holde følge med kostnadsveksten. Å spre endringene over 3 år vil kreve justeringer i kontingentfaktortabellen for å få regnestykket til å gå opp.

Det anbefales å endre betegnelsen «Servicekontingent» til «Brukskontingent» og «Fast servicekontingent» til «Grunneierkontingent» for å klargjøre de forskjellige elementene i kontingentberegningen.

Det er prinsippene for kontingentberegningen som skal behandles. Satsene i kontingentfaktortabellen i neste del av rapporten er omtrentlige eksempler, de endelige satsene som blir foreslått til årsmøtet 2024 vil avhenge av blant annet kostnadsutviklingen i samfunnet. Normtallene kan justeres hvis et nytt og bedre tallgrunnlag blir tilgjengelig.

Forslag til ny modell for beregning av produksjonskontingent – En justering av dagens modell

I henhold til kontingentutvalgets mandat skal ny modell for kontingentberegning hensynta dagens økonomiske rammer. En ny modell må altså tilsvare om lag samme kontingentinngang som i dag. Med utgangspunkt i medlemsmassen per august 2023 tilsvarende dette følgende kontingentinngang:

	Antall	Beløp	
Arealkontingent innmark	20 496	kr	22 239 335
Produksjonskontingent	15 425	kr	47 922 466
Fast servicekontingent	25 820	kr	15 736 800
Arealkontingent utmark	16 164	kr	5 956 078
Total brukskontingent	26 377	kr	89 565 406
Over maks	1 609	kr	2 289 273

Arealkontingent innmark

Kontingentutvalget foreslår å fjerne arealkontingent innmark fra kontingentberegningen.

Arealkontingent innmark tilsvarende i dag om lag 22,2 millioner kroner. Kontingentutvalget foreslår å dekke inn dette beløpet ved en tilsvarende økning av produksjonskontingenten.

Produksjonskontingent

Det synes å være aksept i organisasjonen for at arbeidsforbruk fortsatt skal være utgangspunkt for kontingenten, men det må gjøres noen justeringer for at utregningen skal stemme overens med dagens forhold.

Normtallene i kontingentsystemet ble bygget opp med utgangspunkt i normer for arbeidsforbruk. Siden den gang har utviklingen i arbeidsforbruk vært noe ulik for de ulike produksjonene, og normtallene bør derfor justeres. For å beregne nye normtall er det tatt utgangspunkt i tall fra driftsgranskningene og tilskuddssatser for avløsning ved sykdom. Tilskuddssatsene tok for mange år siden også utgangspunkt i samme normer for arbeidsforbruk som normtallene i kontingentberegningen. I driftsgranskningene (og dermed også referansebrukene) registreres det arbeidsforbruk for de produksjonene som inngår der. De nye normtallene tar utgangspunkt i disse kildene.

Det er ikke mulig å finne normtall som stemmer helt med arbeidsforbruket

for alle medlemmer, avvikene fra bruk til bruk er store og det er begrenset tallgrunnlag i driftsgranskningene.

Med utgangspunkt i driftsgranskningene anslås arbeidsforbruk for 7 melkekyr (dagens normtall) til å være i underkant av 0,5 årsverk. 1 årsverk tilsvarer 18 melkekyr. For å gjøre normtallene enklere å forstå for medlemmene foreslås det å endre normtallene slik at normtallet = 1 årsverk.

Produksjon	Normtall	Nye normtall
Korn, høy, oljevekster	500	1 400
Poteter	80	200
Grønnsaker	35	80
Frukt og bær	30	30
Veksthus	1,4	3,0
Mjølkekyr	7	18
Storfe	65	100
Mjølkegeiter	30	75
Ammekyr	50	40
Sauer/ammegeiter	100	100
Avlsgriser	30	90
Slaktegriser	900	2 100
Verpehøner	3 750	7 500
Slaktekyllinger	80 000	200 000
Hester	20	50
Kaniner	140	200
Kalkuner/gjess/ender	10 000	25 000
Livkyllinger	40 000	25 000
Bikuber	200	300

Med disse justeringene blir det til dels store endringer i normtallene for enkelte produksjoner, som for eksempel ammekyr og frukt og bær. Kontingentutvalget anbefaler derfor at endringer i normtall gjennomføres over en 3-års periode.

Kontingentfaktortabellen hadde opprinnelig 8 trinn. Siden 80-tallet er den utvidet flere ganger, delvis for å gjøre systemet mer finmasket og delvis for å rette opp i andre utfordringer i systemet. I tabellen fra 80-tallet var det en gradering av størrelsen på trinnene, fra +0,1 mellom trinn 1 og 2, til +0,49 mellom trinn 7 og 8. Det var også mindre forskjell i beløpene mellom de høyere trinnene. Disse prinsippene finnes også i dagens kontingentfaktortabell, men på grunn av mange justeringer opp gjennom årene er beløpsforskjellen mellom trinnene blitt ujevn.

Dagens tabell (se vedlegg) har 20 trinn, og forskjellen i beløp varierer fra + kr 587,- fra trinn 5 til trinn 6, til + kr 51,- fra trinn 11 til trinn 12.

Det er forholdsvis lite forskjell i beløpene mellom de øverste trinnene, det er

derfor vanskelig å utvide kontingentfaktortabellen med flere trinn. Hvis arealkontingent innmark fjernes må kontingentfaktortabellen bygges ut slik at beløpet på øverste trinn tilsvare makskontingent, minus fast servicekontingent, utmarkskontingent og personlig kontingent. Det er også et mål å ikke stadig måtte legge til flere trinn når makskontingenten økes.

Kontingentutvalget anbefaler at kontingentfaktortabellen justeres slik at differansen i beløp jevnes ut. De øverste trinnene er økt noe mer enn de lavere, det er derfor lagt til 4 trinn i tabellen under for at høyeste trinn skal tilsvare makskontingent.

Fra	Til	Beløp
0	0,05	-
0,06	0,15	-
0,16	0,25	800
0,26	0,35	1 400
0,36	0,45	2 000
0,46	0,55	2 600
0,56	0,65	3 200
0,66	0,75	3 800
0,76	1,00	4 400
1,01	1,25	5 000
1,26	1,50	5 500
1,51	1,75	5 900
1,76	2,00	6 300
2,01	2,25	6 600
2,26	2,50	6 900
2,51	2,75	7 200
2,76	3,00	7 500
3,01	3,25	7 800
3,26	3,50	8 100
3,51	3,75	8 400
3,76	4,00	8 700
4,01	4,25	9 000
4,26	4,50	9 300
4,51	9999	9 600

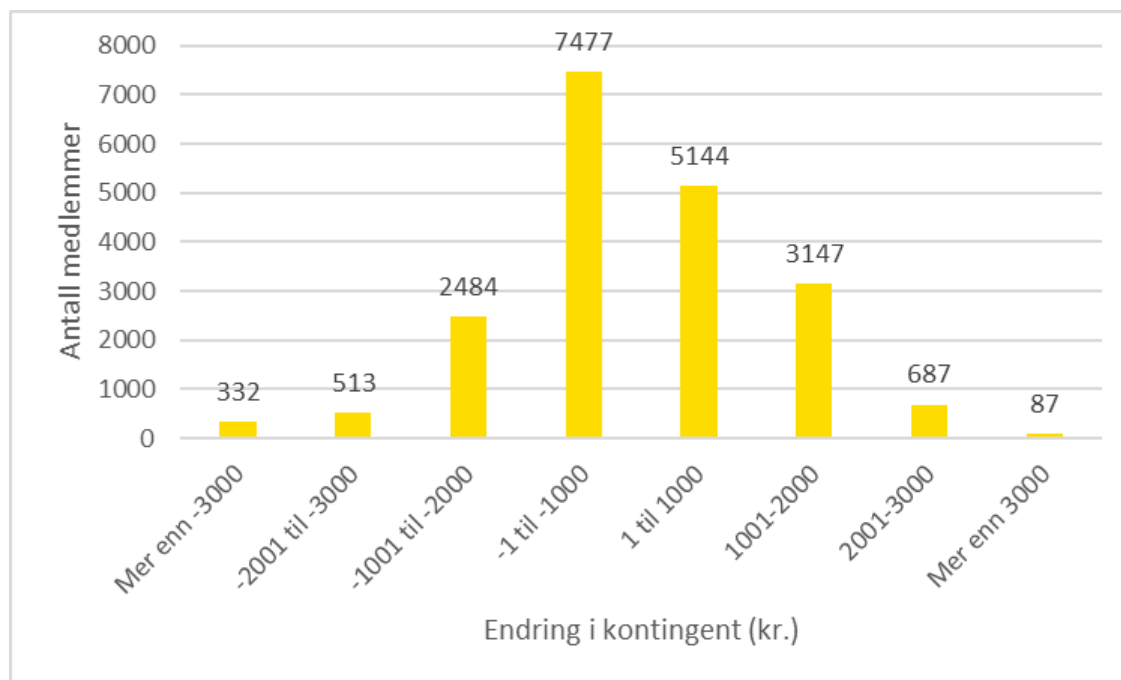
Kontingentinngang

Med disse justeringene får man følgende kontingentinngang:

	Kontingent per aug. 2023		Etter endringer	
	Antall	Beløp	Antall	Beløp
Innmarkskontingent	20 496	kr 22 239 335	0	kr -
Produksjonskontingent	15 425	kr 47 922 466	15 299	kr 70 574 200
Fast servicekontingent	25 820	kr 15 736 800	25 820	kr 15 736 800
Utmarkskontingent	16 164	kr 5 956 078	16 164	kr 5 956 078
Total brukskontingent	26 377	kr 89 565 406	26 364	kr 90 148 999
Over maks	1 609	kr 2 289 273	2 029	kr 2 118 879

Endring i kontingent for enkeltmedlemmer

En justering av kontingentsystemet (fjerning av arealkontingent innmark, endring av normtall og endringer i kontingentfaktortabellen) fører til forholdsvis store endringer i kontingenten for enkeltmedlemmer.

Medlemmer med produksjoner med store endringer i normtallet samt lite areal (som for eksempel frukt og bær, og veksthus) får en høyere kontingent. Av de om lag 800 medlemmene som får økt kontingenten med mer enn kr 2 000,- driver om lag halvparten med frukt og bær, ammeku og veksthus. Reduserte kontingentinntekter på grunn av fjerning av arealkontingent innmark er hentet inn ved å øke produksjonskontingenten på alle trinn. Medlemmer med lite eller ingen innmarksareal vil derfor gå opp i kontingent. Arealkrevede produksjoner med liten endring i normtall går ned i kontingent på grunn av fjerningen av arealkontingent innmark. Av de i underkant av 900 medlemmene som får redusert kontingenten med mer enn kr 2 000,- driver de aller fleste med korn.

Fordeler med en justering av dagens modell

En justering av dagens modell vil rette opp i de største utfordringene med dagens kontingentberegning.

1. Arealkrevende produksjoner betaler en høyere kontingent enn produksjoner som krever lite eller ingen areal

Eksempel:

Bruksmedlem, 58 år, 30 000 verpehøner	Bruksmedlem, 51 år, 1 167 da innmark, 960 da korn, høy, oljevekster, 38 sauer/ammegeiter
Personlig kontingent: kr 1 020,- Produksjonskontingent: kr 5 632,- Kontingentfaktor: 8,00 Fast servicekontingent: kr 600,-	Personlig kontingent: kr 1 020,- Arealkontingent: kr 4 096,17 Produksjonskontingent: kr 3 893,- Kontingentfaktor: 2,30 Fast servicekontingent: kr 600,-
Total kontingent: kr 7 252,-	Total kontingent: kr 9 450,- (maks)
NY KONTINGENT	NY KONTINGENT
Personlig kontingent: kr 1 020,- Produksjonskontingent: kr 8 700,- Kontingentfaktor: 4,0 Fast servicekontingent: kr 600,-	Personlig kontingent: kr 1 020,- Produksjonskontingent: kr 5 000,- Kontingentfaktor: 1,07 Fast servicekontingent: kr 600,-
Total kontingent: kr 9 450 (maks)	Total kontingent: kr 6 620,-

2. Enkelte medlemmer med mye produksjon betaler ikke makskontingent fordi de har lite areal

Eksempel:

Bruksmedlem, 52 år, 40 da innmark, 26 000 m2 veksthus, 14 da frukt og bær
Personlig kontingent: kr 1 020,- Arealkontingent innmark: kr 140,40 Produksjonskontingent: kr 5 632,- Kontingentfaktor: 19,04 Fast servicekontingent: kr 600,-
Total kontingent: kr 7 392,-
NY KONTINGENT
Personlig kontingent: kr 1 020,- Produksjonskontingent: kr 9 600,- Kontingentfaktor: 9,13 Fast servicekontingent: kr 600,-
Total kontingent: kr 9 450,- (maks)

3. Det er relativt liten forskjell i brukskontingenten til store og mellomstore melkebruk

Justeringene som foreslås vil i liten grad føre til større forskjell i kontingenten for store og mellomstore melkebruk. Melk er en tidkrevende produksjon, og et gjennomsnittlig melkebruk vil kreve flere arbeidstimer enn gjennomsnittsbruk for andre produksjoner. Det kan diskuteres om det muligens er riktig at mellomstore melkebruk skal betale en høy kontingent.

Hvis ikke er eneste alternativ innenfor denne modellen at makskontingenten økes betraktelig.

4. Beregninger av fiktiv kontingent for referansebrukene tyder på at enkelte produksjoner betaler mye mer per årsverk enn andre produksjoner

Eksempel:

	Referansebruk 1: 483 da innmark, 35 melkekyr, 55 storfe. 3 855 arbeidstimer = 2,09 årsverk	Referansebruk 23: 812 da innmark, 782 da korn, frø og oljevekster. 1296 arbeidstimer = 0,7 årsverk	Referansebruk 9: 60 da innmark, 49 da frukt og bær. 3 351 arbeidstimer = 1,82 årsverk
Personlig kontingent	kr 1 020,-	kr 1.020,-	kr 1 020,-
Arealkontingent innmark	kr 1 695,33	kr 2 850,12	kr 210,60
Produksjonskontingent	kr 5 398,-	kr 3 558,-	kr 3 558,-
Kontingentfaktor	5,85	1,56	1,63
Fast servicekontingent	kr 600,-	kr 600,-	kr 600,-
Total kontingent	kr 8 713,-	kr 8 028,-	kr 5 389
Per årsverk	kr 4 169,-	kr 11 469,-	kr 2 961,-
NY KONTINGENT			
NY Personlig kontingent	Kr 1 020,-	Kr 1 020,-	Kr 1 020,-
NY Produksjonskontingent	Kr 6 900,-	Kr 3 200,-	Kr 5 900,-
NY Kontingentfaktor	2,49	0,56	1,63
NY Fast servicekontingent	kr 600,-	kr 600,-	kr 600,-
NY Total kontingent	Kr 8 520,-	Kr 4 820,-	Kr 7 520,-
NY per årsverk	Kr 4 077,-	Kr 6 886,-	Kr 4 132,-

Med justeringer i dagens kontingentsystem blir forskjellen i kontingent per årsverk betraktelig mindre.

5. Systemet er komplisert og vanskelig å forstå

Justeringene som er gjort gjør ikke systemet enklere å forstå, selv om det blir et element mindre i brukskontingenten når arealkontingent innmark er fjernet.

Det er mulig å gjøre systemet noe enklere å forstå ved å gjøre kontingenttabellen mer grovmasket, men inntrykket er at medlemmene setter pris på at systemet er finmasket. Å gjøre kontingenttabellen mer grovmasket vil også føre enda større endringer i kontingenten til enkeltmedlemmer.

Kontingentutvalget tror at å endre betegnelsen «Servicekontingent» til «Brukskontingent» og «Fast servicekontingent» til «Grunneierkontingent» vil klargjøre de forskjellige elementene i kontingentberegningen.

Alternative modeller for utregning av produksjonskontingent

I arbeidet til den interne arbeidsgruppa ble det også utredet 2 alternative modeller for beregning av produksjonskontingent:

Tilskuddsbasert system med utgangspunkt i produksjonstilskudd

Et tilskuddsbasert system ville bety at medlemmer med produksjoner som henter mye av inntektene fra tilskudd ville fått en mye høyere kontingent enn i dag, mens produksjoner som i hovedsak henter inntektene i markedet (som for eksempel svin og kylling) ville fått en lavere kontingent. Medlemmer med produksjoner som ikke mottar produksjonstilskudd (for eksempel veksthus) ville med denne modellen ikke blitt belastet produksjonskontingent.

Omsetningsbasert system med faste satser per produksjon

Med utgangspunkt i referansebrukene kan det regnes ut satser for omsetning for enkelte produksjoner. Det er flere utfordringer med et omsetningsbasert system. Omsetning varierer fra år til år og satsene per produksjon ville derfor måtte regnes ut på nytt hvert år, noe som ville ført til at kontingenten for enkeltmedlemmer endret seg mye. Det ville antageligvis også blitt en del uenighet om satsene, og i hvilken grad de tilsvarte den økonomiske situasjonen til enkeltmedlemmet. For en del produksjoner vil det være vanskelig å finne et grunnlag for satser.

Begge disse modellene ville ført til veldig store endringer i kontingenten til enkeltmedlemmer. En helt ny modell ville ikke kunne innføres gradvis og arbeidsgruppa mente at endringene ville føre til mye frustrasjon og utmeldinger fra medlemmer som fikk mye høyere medlemskontingent.

Eksempler for kontingentberegning fra andre organisasjoner

Norges Bonde- og småbrukarlag: Trinnbasert modell, et mer grovmasket system enn i Bondelaget

LRF – Lantbrukarnas Riksförbund: Kontingent beregnes ut ifra omsetning, innmarksareal og skogareal

Norges Fiskarlag: Personlig kontingent kr 3 042,- (2023) + tariffavgift, fartøykontingent og serviceavgift (prosentsetser)

Fellesforbundet: 1,5% av brutto månedslønn

Naturviterne: Kr 5 520,- per år, uavhengig av månedslønn.

Medlemskontingent 2023

Fastsatt av årsmøtet i Norges Bondelag juni 2022

Kontingent til Norges Bondelag

Personlig kontingent

- a) Ordinær sats for medlemmer fra og med 31 år til og med 69 år kr 1.020,-
- b) Redusert sats for medlemmer til og med 30 år og fra og med 70 år. kr 665,-
- c) Redusert sats for husstandsmedlemmer kr 665,-
- d) Redusert sats for medlemmer i NBU/4H til og med 25 år kr 310,-

Kontingent til Bondelagets Servicekontor AS

1. Fast servicekontingent

Gjelder alle som eier og/eller driver en landbrukseiendom kr 600,-

1b. Fast servicekontingent

Gjelder selskap uten jordbruksproduksjon kr 1.320,-

2. Arealavhengig kontingent innmark

Areal som disponeres til driften av bruket kr 3,51/da (Eget og innleid areal, *ikke* utleid areal)

3. Arealavhengig kontingent utmark kr 0,845/da
Øvre grense pr. medlem kr 700,-

4. Produksjonskontingent

Produksjonsform antall for kontingentfaktor

Planteproduksjon for salg	Normtall
Korn, høy, oljevekster	500 da
Poteter	80 da
Grønnsaker	35 da
Frukt og bær	30 da
Veksthus	1,4 da

Husdyr	Normtall
Mjølkekyr	7 stk
Storfe	65 stk
Mjølkegeiter	30 stk
Ammekyr	50 stk
Sauer/ammegeiter	100 stk
Avlsgriser	30 stk
Slaktegriser	900 stk
Verpehøner	3.750 stk
Slaktekyllinger	80.000 stk
Hester	20 stk
Kaniner	140 stk
Kalkuner/gjess/ender	10.000 stk
Livkyllinger	40.000 stk
Revetisper	100 stk
Mink/ildertisper	420 stk
Bikuber	200 stk

Tabell for beregning av kontingentfaktor

I tabellen er det satt antall dyr eller dekar som utgjør en kontingentfaktor. For å finne produksjonskontingenten tar man antall dekar eller dyr og dividerer med normtallet. Dette utgjør kontingentfaktor i tabellen nedenfor. For produsenter som driver med ulike produksjoner summeres kontingentfaktorene.

Kontingentfaktor	Produksjonskontingent kr
0,00 - 0,09	0
0,10 - 0,30	0
0,31 - 0,50	570
0,51 - 0,70	1.125
0,71 - 0,90	1.656
0,91 - 1,10	2.219
1,11 - 1,30	2.751
1,31 - 1,50	3.355
1,51 - 2,00	3.558
2,01 - 2,50	3.893
2,51 - 3,00	4.073
3,01 - 3,50	4.126
3,51 - 4,00	4.369
4,01 - 4,50	4.601
4,51 - 5,00	4.832
5,01 - 5,50	5.162
5,51 - 6,00	5.398
6,01 - 6,50	5.500
6,51 - 7,00	5.557
7,01 - 9999	5.632

Maksimumskontingent eks. mva. totalt for Norges Bondelag og Bondelagets

Servicekontor AS kr 9.450,-

Nye medlemmer betaler kontingent fra innmeldingsdato. Det kreves ikke kontingent ut året for innmeldte i perioden 1/11 - 31/12 eller for beregnet kontingent under kr 100,-. Unge medlemmer tom 35 år, med produksjonsinntekt eller eierinteresser i landbrukseiendom, betaler halv personlig kontingent og halv servicekontingent første driftsåret.

Medlemskontingent til Norges Bondelag betales av alle medlemmer unntatt æresmedlemmer. Den enkelte medlem plikter å gi organisasjonen opplysninger som skal til for å beregne medlemskontingent. Medlemmer som etter forespørsel ikke gir opplysninger som inngår i kontingentgrunnlaget, kreves for maksimumskontingent.

Samdrifter og landbruksrelaterte selskap

Disse står som medlem i Bondelagets Servicekontor AS. Minst ¾ av deltakerne må være medlem i Norges Bondelag. Selskap med jordbruksproduksjon, samdrifter etc, betaler kontingent for det areal og produksjon som disponeres av selskapet. Det beregnes makskontingent for disse på lik linje med enkeltbruk. Selskap uten jordbruksproduksjon betaler fast servicekontingent kr 1.320,- + mva.

Kontingentberegning 2023

Finn ut hva kontingenten blir. Medlemskontingenten kan også beregnes på bondelaget.no, se QR-kode nederst i skjemaet.

(Dette skjema skal ikke sendes inn).

Kontingent til Norges Bondelag

Personlig kontingent

kr _____

Kontingent til Bondelagets Servicekontor AS

Fast servicekontingent

kr _____

Arealavhengig kontingent innmark

Areal som disponeres til driften av bruket, antall da _____ x 3.51

kr _____

Arealavhengig kontingent utmark

Antall da _____ x 0.845 (maks kr 700,-)

kr _____

Produksjonskontingent

Planteproduksjon for salg da _____ (divider m/normtall) = _____ kontingentfaktor

Husdyr antall _____ (divider m/normtall) = _____ kontingentfaktor

Sum kontingentfaktor = _____

Produksjonskontingent kr _____

SUM

*kr _____

(Maksimumskontingent kr 9.450,-)

25 % mva av sum* minus personlig kontingent

kr _____

(Eks: maksimumskontingent kr 9.450

minus personlig kontingent kr 1.020,- = 8.430,-)

SUM kontingent

kr _____

Kontingent til Norges Bondelag (personlig kontingent) er fradragberettiget som fagforeningskontingent. (Maksimalt fradrag for innbetalt fagforeningskontingent er kr 3.850,- for inntektsåret 2022) Ved at Norges Bondelag har skilt ut et eget heleid Bondelagets Servicekontor AS oppnås fullt fradrag for kontingenten til servicekontoret som en næringsutgift.

Spørsmål vedrørende medlemskontingent eller innmelding rettes til medlemssenteret,

Pb 9354 Grønland, 0135 Oslo. Telefon 22 05 45 02. www.bondelaget.no

